

Language consultations: electronic database

<https://www.valodaskonsultacijas.lv/en/questions/1020>

Question	Vai vārds <i>kovārnis</i> izrunājams ar divskani [uo] vai patskani [o]?
Answer	Lietvārds <i>kovārnis</i> izrunājams ar [uo]. Kā norādīts <i>Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrunas vārdnīcā</i>, lietvārds <i>kovārnis</i> izrunājams ar [uo]. (Ceplītis, L., Miķelsone, A., Porīte, T., Raģe, S. <i>Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrunas vārdnīca</i>. Rīga : Avots, 1995, 388. lpp.) Konstantīns Karulis <i>Latviešu etimoloģijas vārdnīcā</i> (sk. Karulis, K. <i>Latviešu etimoloģijas vārdnīca</i>. P–Ž. II sējums. Rīga : Avots, 1992, 489. lpp.) norādījis, ka <i>kovārnis</i> ir saliktenis. Vārda otrajā daļā ir sakne <i>vārn-</i> (pamatā indoeiropiešu sakne *<i>uer-</i> ‘degt, dedzināt, melnot’), kas ir tā pati sakne, kas vārdā <i>vārna</i>. Savukārt vārda pirmajā daļā sastopama daļa no apvidvārda <i>kosa</i> (arī izrunā ar [uo]), kas nozīmē ‘kovārnis’. (sk. <i>Tēzaurus</i>. Pieejams: https://tezaurs.lv/kosa:2) Vārdos (gan mantotos, gan aizgūtos), kas latviešu valodā sastopami jau sen, burts <i>o</i> visbiežāk izrunājams [uo], piemēram, <i>kovārnis, dona, gods, koris, ola, ozols, ore, solis, zobs</i> u. c. Skaņa [o] vai [ō] sastopama pamatā aizguvumos, piemēram, <i>fotogrāfija, oktobris, solo, trompete</i> u. c.
Sources	<i>Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrunas vārdnīca</i> L. Ceplītis, A. Miķelsone, T. Porīte u. c. Rīga : Avots, 1995, 388. lpp. Karulis, K. <i>Latviešu etimoloģijas vārdnīca</i>. II sēj. Rīga : Avots, 1992, 489. lpp.

